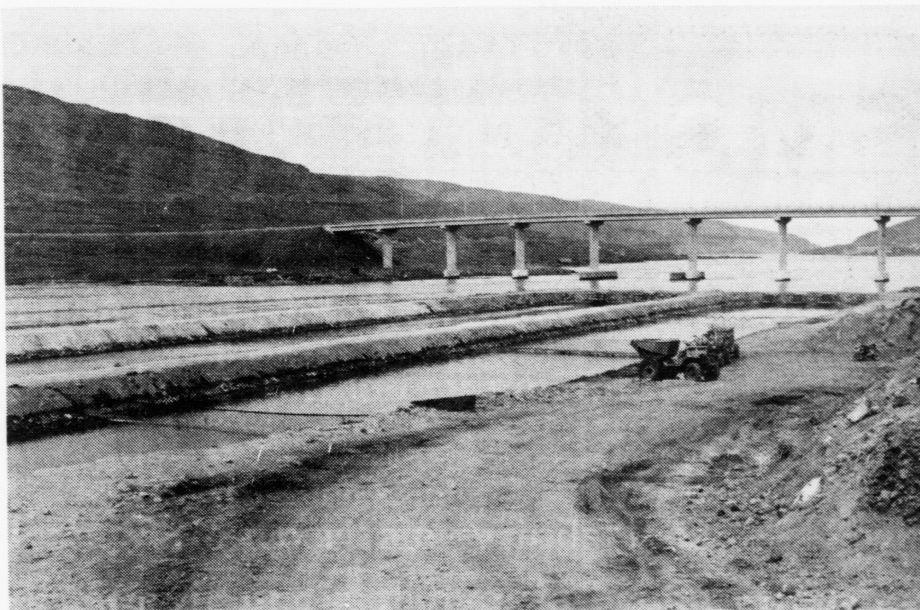

Fiskaaling alstóran týdning fyri bygda- menningina í Noregi

*Framleiðsluprognosa fyri
1985: 15.000 tons av laks
fyri 1,5 milliard krónur*

Hóskvöldið var ein filmur um fiskaaling í Noregi vistur á Fróðskaparsetrinum. Finn Hallingstad, sivilagronomur úr Stavan-ger, hevur verið í Føroy-um og greiddi hann eisini frá.

Byrjaði í 1950

Norðmenn leggja stórri og stórri dent á hesa framleiðslu. Tað var í 1950, at teir byrjaðu við ælabogasilunum, og síðani 1969 hava teir lagt dentin á at framleiða stórri laks, sum eisini gevur væl betri pris á marknaðinum.

Norðmenn framleiddi í fjør 5000 tons av laks og silum á teimum umleið 135 aliplássunum. Til sammetingar framleiddi danir í fjør 15.000 tons. Framleiðslan í Europa liggur uppá 60.000 tons.

Týdning fyri búsetingina

Tað, sum norðmenn í dag leggja stóran dent á í samband við fiskaaling, er, at henda heldur nýggja vinna skal vera við til at varðveita búsetingina á útoyggjunum — sum júst eisini eru best egnaðar til fiskaaling.

Nógva staðni framvið norsku strondini liggja alistøðir, sum eru meginlívæðrin í bygðasamfelagnum. Bæði maður og kona arbeiða í hesi vinnu og nógva av teimum ungu, sum eru flutt til stórplássini at arbeiða, vanda nú aftur til heimbygdina fyri at vera við til at uppbyggja alistøðirnar.

Kostnaðarmikið

Noreg eins og Føroyar er

Ár	Laksur tons	síl tons	falt tons
1974	608	1745	2357
1975	862	1631	2493
1976	1431	2051	3482
1977	2137	1794	3931
1978	2900	2300	5200

sera vælegnað til fiskaaling. Tað krevst nevniliga ein stóðugur hiti í sjónum, sum tann vit fáa við Golfstreyminum.

Tað er annars rættiliga kostnaðarmikið at fara undir fiskaaling. Íløgurnar eru stórar og einki úrslit sæst fyrr enn eftir tveimum til trimum árum.

Laksayngulin skal ganga í sjóvi í minsta lagi tvey ár, áðrenn hann er nóg feitur til at fara á marknaðin. Men tá fæst eisini góður prisur fyri hann. Tó er nóg óvissa knýtt at fiskaalingini. Hitabroytingar og sjúka kunnu forkoma øllum fiskinum, og so er stórt tap í hendi. Eisini er tann óvissan til staðar, at eingin kennir prisin á laksinum tvey til trý ár frammanundan.

Men hesir trupulleikar og henda óvissan hevur ikki tarnað norðmonnum. Tvørturímóti er framleiðslan økt ár undan ári.

20 kr. at framleiða 1 kg av laks

Finn Hallingstad greiddi frá, at norðmenn hava gjørt nágreinligar útrokningar, hvussu nógva tað kostar at framleiða 1 kilo av laks. Tað kostar 20 kr. at framleiða 1 kilo av laks. Meginparturin av útreiðslunum, umleið 75 prosent fer til fóður, løn og rentur. Í dag liggur prisurin á laks frá 26 krónum og uppeftir. Meginparturin av norsku laksaframleiðsluni verður seld í Europa. Norðmenn sjálvir keypa haraftur-

ímóti stóran part av ælabogasilunum, sum verða framleidd.

Vælkomin til Noregs

Finn Hallingstad segði annars, at ætlaðu føroyingar sær av álvara at fara undir fiskaaling, so var tað av stórum týdningi, at teir seta seg væl inn í spurningin. Hann visti á, at føroyingar eru vælkomin til útbúgva seg innan fiskaaling á skúlum í Noregi.

Hann helt annars, at vit hava sera góðar umstøður til fiskaaling og var annars sera væl nøgður við alistøðina við Streymin.

— Jeg var meget overrasket over at se, hvor fine fisk i har svømmende við Streymin, segði hann í samrøðu við Sosialin hóskvöldið.

Framleiðsla av laks og ælabogasilum í Noregi tvey seinastu árin:

Íalt	Seluvirði tons	mill. kr.
2357	30	
2493	45	
3482	75	
3931	100	
5200	135	

Prognosa fyri 1985: 12—15.000 tons fyri 1,5 milliard kr.

Prisur á rundum fiski (fiskaaling) vígaður og pakkaður 1978/79
1—2 kg. fyri 26 kr. pr. kg
2—3 kg fyri 29 kr. pr. kg
3—4 kg fyri 31 kr. pr. kg
4—5 kg fyri 32 kr. pr. kg
5—6 kg fyri 35 kr. pr. kg
6—7 kg fyri 38 kr. pr. kg

kring oyggjarnar

Tey reyðu vórðu álopin við rotnum eggum

Tað reyða 1. mai-dags haldið í Vági fekk ein heldur útlendskan enda. Fyrirreikarnir, sum hoyra heima í einari av teimum fimm—seks fraktiónunum á vinstraveingi, ið hava torført við at semjast, høvdu savnað ikki færri enn 400 fólk til fundin. Men fundar-

haldið var órógvað. Ein oljubilur stóð m.a. og speedaði upp, soleiðis at fólk einki hoyrði. Harafturat kastaði ungdomur — børn og hálvvaksn — rotn egg eftir røðarunum. Tiðindi úr Vági siga, at mótaloðið helst var skipað av høgakraftum.

Diskotekklubbin framvegis á gøtuni

Diskotekklubbin í Havn hevur ikki fingið nýtt héli til at hava dansin í.

Nevndin í Diskotekklubbanum hevur gjørt fleiri royndir at fáa annað héli, men higartil uttan úrslit. Tað einasta er at lýsa í bløðunum undir yvirskriftini Neyðarróp. Formaðurin í Diskotekklubbanum sigur, at einasta loysnin fyrbils er helst at seta upp eina barakk, men til

tað manglar klubbanum øki.

Fyri at felagsarbeiðið ikki skal detta niðurfyri, nú ongin dansur kann vera, er ætlanin at skipa fyri ymiskum øðrum tiltøkum, eitt nú konsertum. Seinasti dansurin hjá Diskotekklubbanum í dansihøllini í Havnar klubba var seinasta leygarkvöld. Tá var nógva fólk og var dansað til kl. 4 um morgunin.

Europa-merkini koma mánadagin

Mánadagin koma út fyrstu føroysku Europa-frimerkini.

Á hvørjum ári verða givin út frimerki í teimum europeisku londunum við einum felagsevni. Og í ár er hetta evnið post- og telesagan. Postverk Føroya hevur valt at brúka tey bæði bráðfeingismerkini, sum blivu brúkt beint eftir fyrsta heimsbardaga, sum motiv til síni Europamerki.

Orsakað av tørvandi skipasambandi eydnast ikki at fáa tey nýggju frimerkini, sum komu í gildi í Danmark 1. januar 1919, til posthúsinu í Føroyum. Og tá gjaldið fyri at senda bræv innanoyggja samstundis hækkaði úr 5 til 7 oyru, blivu 1, 2, 3, 4 og 7 oyru fri-

merkini skjótt uppi. Og so vóru góð ráð dýr. Men ráð vóru kortini og tey vóru at kappu tey 4 oyru merki, sum eftir vóru, í helvt, soleiðis at tvey 2 oyru merki fingust burturúr hvørjum. 4 oyru frimerkini blivu tó skjótt uppi og so var at royna okkurt annað. Og tað var at stempla »2 ØRE« yvir 5 oyru merkini. Á henda hátt fekk man 7 oyru merki, sum mest var brúk fyri tá. Til hetta bleiv brúkt tað sokallaða stólabeinsstemplið, sum er avmyndað á fyrstadsbjálvanum, sum er gjørdur til Europamerkini. Holger Philipsen hevur teknað bæði frimerkini, sum hava virðni 1,40 kr. og 1,80 kr.

Við hesum báðum merkjunum hevur Postverk Føroya givið út 38 frimerki.

